

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

POLITIETS BRUG AF ANSIGTSGENKENDELSE I DET OFFENTLIGE RUM

Fra et menneskeretligt perspektiv

DIU Temadag 15. maj 2024: "Politiets brug af ansigtsgenkendelse i det offentlige rum"
Anja Møller Pedersen, Ph.d., Postdoc/TT-adjunkt
Institut for Menneskerettigheder & Københavns Universitet

DAGSORDEN

1. Politiets brug af ansigtsgenkendelse fra et menneskeretligt perspektiv
2. AI Act
3. Menneskeretten

ANSIGTSGENKENDELSE TIL KRIMINALITETSBEKÆMPELSE

- Er der tale om et indgreb i individets grundlæggende rettigheder?
- Er der hjemmel i national ret, forfølger det et legitimt formål og er nødvendigt i et demokratisk samfund?
- "Ansigtsgenkendelse" dækker over mange ting (verifikation, identifikation mv.)
- Ansigtsgenkendelse kan foregå i realtid eller efterfølgende
- Ansigtsgenkendelse kan anvendes til fjernidentifikation eller identifikation
- Ansigtsgenkendelse kan anvendes på offentlige og ikke-offentlige steder
- Ansigtsgenkendelse kan anvendes målrettet eller generelt
- Indsamling vs. efterfølgende behandling af indsamlede data

ANSIGTSGENKENDELSE TIL KRIMINALITETSBEKÆMPELSE

Justitsminister, Peter Hummelgaard:

"Overordnet set er det min holdning, at myndighederne bør anvende denne teknologi, når fordelene overstiger ulemperne"

(DIU Alm.del – endeligt svar på spm. 101 (4. marts 2024))

AI ACT

Art 5 (1)(d): Forbud mod ansigtsgenkendelse i realtid på offentlige steder med henblik på retshåndhævelse

Stk. 1. Følgende former for praksis med hensyn til kunstig intelligens er forbudt

(d) anvendelse af systemer til **biometrisk fjernidentifikation i realtid på offentligt tilgængelige steder** med henblik på **retshåndhævelse**, medmindre og i det omfang en sådan anvendelse er strengt nødvendig for et af følgende formål:

- i) **målettet eftersøgning af specifikke ofre** for bortførelse, trafficking og seksuel udnyttelse samt forsvundne personer
- ii) **forebyggelse af en specifik, væsentlig og overhængende trussel** mod fysiske personers liv eller fysiske sikkerhed eller en reel samt nuværende eller forudsigelige trussel om et terrorangreb
- iii) **lokalisering eller identifikation af en person mistænkt for at have begået en forbrydelse eller for at gennemføre en strafferetlig efterforskning eller straffuldbyrdelse** af en forbrydelse oplystet i Annex IIa [en række alvorlige forbrydelser] og som i den pågældende medlemsstat kan straffes med frihedsstraf eller frihedsberøvelse i min. fire år.

§

AI Act Art 5 (forsat)

2. Anvendelse [heraf] må kun benyttes til at bekræfte den specifikt målrettede individs identitet og skal tage hensyn til følgende elementer:

(a) karakteren af den situation, der giver anledning til den mulige anvendelse, navnlig

les, **hvis**

rettigheder
f.

nger og
ænsninger.

FORBEHOLDSRAMT

(...) brugen kan kun tillades, hvis den retshåndhævende myndighed har udført en **HRIA (Art 29a)** og **registreret systemet (Art 51)**

Art 6 / Annex III: AL ansigtsgenkendelse til fjernidentifikation i øvrigt "høj risiko" mv.

MENNESKERETTEN

DEN EUROPÆISKE MENNESKERETTIGHEDSKONVENTION

Art. 8: Ret til **respekt** for privatliv og familieliv

Stk. 1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance (inkl. personoplysninger)

Stk. 2. Ingen offentlig myndighed må gøre **indgreb** i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i **overensstemmelse med loven** og er **nødvendigt i et demokratisk samfund** af hensyn til den **ationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.**

EU'S CHARTER OM GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER

Art. 7: Respekt for privatliv og familieliv

Enhver har ret til **respekt** for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin kommunikation

Art. 8: Beskyttelse af personoplysninger

1. Enhver har **ret til beskyttelse af personoplysninger**, der vedrører ham/hende.
2. Disse oplysninger skal **behandles rimeligt**, til **udtrykkeligt angivne formål** og på grundlag af de berørte personers **samtykke eller på et andet berettiget ved lov fastsat grundlag**. Enhver har ret til **adgang** til indsamlede oplysninger, der vedrører ham/hende, og til **berigtigelse** heraf.
3. Overholdelsen af disse regler er underlagt en **uafhængig myndigheds kontrol**.

Art. 51, stk. 1: Medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten (Retshåndhævelsesloven)

Art. 52, stk. 1: Respekt for rettighedernes væsentligste indhold og proportionalitet

MENNESKERETTEN & ANSIGTSGENKENDELSE I DET OFF. RUM

- Biometriske / Følsomme oplysninger → streng nødvendighed
- Overvågning vs. optagelse → Formålsbestemthed (Peck (2003))
- Hemmelig/Udstrakt → Klar/præcis hjemmel og retsgarantier (Zakharov (2015))
- Masseovervågning → Chilling effects (Big Brother Watch (2021) & EU logning)

EMD Glukhin mod Rusland (2023)

- Indgrebets karakter/formål: (1) Krav om detaljerede regler for anvendelse og udstrækning & (2) stærke retsgarantier mod misbrug og vilkårlighed
- Kritik af mangel på: (1) begrænsning af situationer, kategorier af personer, følsomme oplysninger & (2) processuelle garantier, inkl. tilladelse til indsamling/adgang, tilsyn og effektive retsmidler

ANBEFALINGER

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at politiets brug af ansigtsgenkendelse

- sker på baggrund af klar og præcis hjemmel i politi- og retsplejelov
- på offentlige steder begrænses til situationer, hvor det er strengt nødvendigt og står mål med kriminalitetens alvor
- ledsages af krav om retskendelse, et effektivt tilsyn og klageadgang for berørte borgere

Læs mere på: <https://menneskeret.dk/udgivelser/politiets-brug-ansigtsgenkendelse>

TAK
